

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

У теорії та практиці фінансового аналізу існують два основних підходи до методів доцільного управління структурою фінансових ресурсів: традиційний і теорія Модільяні-Міллера. Прибічники першої теорії вважають, що ціна фінансових ресурсів залежить від її структури і що цю структуру можна оптимізувати. Під ціною фінансових ресурсів розуміють загальну суму коштів, які потрібно сплатити за використання відповідного обсягу фінансових ресурсів, виражену в відсотках до цього обсягу[1].

Основоположники другого підходу – Модільяні та Міллер стверджують протилежне – ціна фінансових ресурсів не залежить від її структури, отже її не можна оптимізувати. При обґрунтуванні цього методу вони виводять ряд обмежень: наявність ефективного ринку; відсутність податків; однакові величини відсоткових ставок для фізичних та юридичних осіб; раціональна економічна поведінка тощо. В таких умовах ціна фінансових ресурсів завжди вирівнюється поповненням фінансових ресурсів за рахунок кредитів, які надають підприємствам фізичні особи. Підхід Модільяні й Міллера має рацію у випадку, якщо обмеження, які вони запропонували, працюватимуть у країні. Підприємства, якщо вони працюють у різних галузях, мають неоднакові ступені ризику і це може залежати від сезонності виробництва, конкуренції тощо. Тому при управлінні структурою фінансових ресурсів ефективніший традиційний підхід[2].

Обсяг і структура фінансових ресурсів підприємств безпосередньо пов'язані з рівнем розвитку виробництва, його ефективністю.

Велике значення для стійкого фінансового забезпечення підприємства мають власні фінансові ресурси. Чим більша частка власних фінансових ресурсів і менша позикових, тим менший фінансовий ризик. Але як показує практика, ефективність використання позикових фінансових ресурсів вища, ніж ефективність використання власних.

Багаторазові дослідження показали, що з підвищенням частки залучених ресурсів у загальній сумі джерел довгострокових фінансових ресурсів ціна власних фінансових ресурсів підвищується зростаючими темпами, а ціна залучених залишається спочатку практично незмінною, потім також починає зростати. Оскільки ціна залучених фінансових ресурсів у середньому нижча від ціни власних фінансових ресурсів, існуюча структура фінансових ресурсів називається оптимальною, при якій показник має мінімальне значення. Визначення кількісного співвідношення між позиковим і власним капіталом у фінансовому аналізі одержало назву фінансового леверіджа. Підприємство, що має значну частку позикового капіталу, має високий рівень фінансового леверіджа, що приводить до втрати фінансової стійкості і збитковості. Фінансовий леверідж, відомий як «фінансовий важіль», показує

на скільки відсотків збільшиться сума власних фінансових ресурсів за рахунок залучених засобів в оборот підприємства. Ефект фінансового важеля виникає в тих випадках, коли економічна рентабельність вище кредитних відсотків.

Існує ряд методів, розроблених для оцінки структури фінансових ресурсів і впливу його зміни на ринкову вартість підприємства: максимізація рівня дохідності власних фінансових ресурсів; мінімізація середньозваженої вартості загальних фінансових ресурсів; мінімізація рівня фінансових ризиків.

Процес оптимізації структури фінансових ресурсів за критерієм мінімізації його середньозваженої вартості здійснюється розрахунком середньозваженої ціни усіх фінансових ресурсів. Ціною капіталу називається загальна сума коштів, яку підприємство має сплатити за використання певного обсягу фінансових ресурсів, виражену у відсотках до цього обсягу.

Оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації фінансових ризиків полягає у виборі джерел фінансування різних частин активів підприємства. При цьому може бути три підходи – агресивний, помірний, консервативний.

Постійна частина оборотних активів це той мінімум, який необхідний підприємству для ведення операційної діяльності й величина якої залежить від сезонних коливань обсягу виробництва та реалізації продукції. Як правило, вона повністю фінансується за рахунок власних фінансових ресурсів і довгострокових позичених коштів.

Змінна частина оборотних активів змінюється у зв'язку з сезонними змінами обсягу діяльності. Фінансується вона за рахунок короткострокових позичених фінансових ресурсів, а при консервативному підході – частково і за рахунок власних фінансових ресурсів.

Оцінка тенденції забезпечення пропорційності між фінансовими ресурсами та джерелами формування застосовується співвідношенням між окремими активами та її групами і відповідними пасивами. Універсальними вимірниками є коефіцієнти платоспроможності. Погіршення фінансового стану зумовлює дефіцит грошових засобів. Тому збільшення обсягу прибутку та рентабельності виробництва підприємств позитивно впливають на платоспроможність і ліквідність. Однак забезпечення вищої прибутковості часто пов'язано зі збільшенням ризиків. Нестача грошових коштів у підприємства призводить до його неплатоспроможності. Тому важливим є своєчасний розрахунок підприємства за своїми фінансовими зобов'язаннями.

Список літератури:

1. Ковалев В.В. Финансовый менеджмент: теория и практика [Текст] / В.В. Ковалев – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007. – 1024с.
2. Миллер. М. Стоимость капитала, финансы корпорации и теория инвестиций [Текст] / М. Миллер, Ф.Модильяни. Сколько стоит фирма? – М.: Дело, 2001

